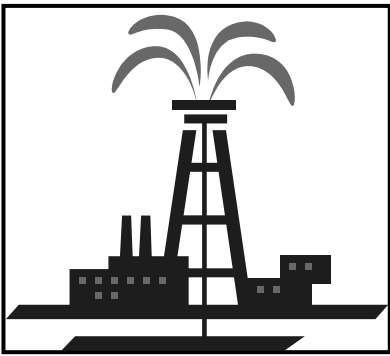

فصل هشتم:

نفت و گاز

مقدمه

در سال ۱۲۸۷ برای اولین بار در ایران استخراج نفت و گاز در مسجد سلیمان صورت گرفت. سپس در اسفند ۱۳۲۹، صنعت نفت ایران، ملی شد. در اولین سالنامه آماری کشور، آمارهای مربوط به سال ۱۳۳۴ درج شده است. پس از تاسیس شرکت ملی گاز ایران در اسفند ۱۳۴۴ و شرکت ملی گاز مایع ایران در سال ۱۳۶۶، این دو شرکت نیز به ترتیب آمارهایی در زمینه گاز طبیعی و مایع جمع‌آوری نمودند. در سال ۱۳۴۲ با احداث اولین کارخانه کود شیمیایی، صنایع پتروشیمی تولد یافت و پس از آن در سال ۱۳۴۳ "شرکت ملی صنایع پتروشیمی" شروع به فعالیت کرد.

در این فصل از آمار و اطلاعات شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی استان و شرکت ملی گاز منطقه سمنان استفاده شده است.

تعاریف و مفاهیم

نفت سفید: برشی از نفت خام و متشکل از سه نوع هیدروکربور پارافینی، نفتینی و آرماتیکی می‌باشد. این فرآورده‌ها به عنوان سوخت گرمایش و سوخت مراکز حرارتی به کار می‌رود و یکی از مواد اصلی تشکیل‌دهنده سوخت جت است.

نفت گاز: نفت گاز فرآورده‌ای است که بعد از برش نفت سفید به دست می‌آید و به عنوان سوخت ماشین‌آلات کشاورزی و صنعتی و سوخت تعدادی از وسایل نقلیه عمومی و تأسیسات حرارتی به کار می‌رود.

نفت کوره: نفت کوره از بازمانده تقطیر نفت خام در برج‌های تقطیر پالایشگاه به دست می‌آید. این فرآورده به سبب دارا بودن هیدروکربورهای سنگین، به آسانی نمی‌سوزد و یکی از سوخت‌های عمده کشتی‌ها و واحدهای بزرگ صنعتی از جمله نیروگاه‌های برق به شمار می‌رود.

بنزین موتور: بنزین موتور آمیزه‌ای است از هیدروکربورهای به طور عمده حلقوی و ایزومره با نسبت‌های متفاوت که برای افزایش درجه آرام‌سوزی آن، برخی از ترکیبات آلی به آن اضافه می‌شود.

گاز غنی (طبیعی): گاز تولیدی از منابع نفتی و گازی را گاز طبیعی یا غنی می‌گویند که به صورت "کلاهدک"، "همراه با نفت" (مانند گاز منطقه آغاچاری) و "مستقل" (نظیر ذخایر گاز سرخس و سرخون) قابل دسترسی می‌باشد.

گاز مایع : گاز مایع مخلوطی است از پروپان و بوتان نرمال که در اثر شرایط محیط و مصرف، نسبت حجمی این دو ماده در مخلوط تغییر می‌یابد و تحت فشاری حدود ۱۱۰-۱۰۰ پوند براینچ مربع به صورت مایع در می‌آید.

مشترک گاز : عبارت از شخص حقیقی یا حقوقی است که طبق روش پذیرش متقاضیان گاز، پس از تحویل مدارک مورد نظر و پرداخت حقوق و هزینه های متعلقه، مشخصات او در دفتر پذیرش اشتراک ثبت شده و شماره اشتراک به وی اختصاص یافته باشد.

مصرف کننده گاز : به مشترکانی اطلاق می شود که جریان گاز آن ها پس از طی مراحل اشتراک پذیری، راه اندازی شده باشد.

انشعاب گاز : به خطوطی که برای ارسال گاز از خطوط انتقال، خطوط تغذیه و شبکه تا ایستگاه اختصاصی مشترک نصب می شود، انشعاب گاز اطلاق می‌گردد.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۶ مقدار ۳۱۵۶۷۵ مترمکعب بنزین و ۱۳۹۸۶ مترمکعب نفت سفید و ۵۸۵۶۳۴ مترمکعب نفت گاز مصرف شده است که نسبت به سال قبل به ترتیب ۶/۴۱ درصد افزایش و ۲۳/۹۸ درصد کاهش و ۰/۷۸ درصد کاهش را نشان می دهد.

در سال مورد نظر میزان مصرف گاز طبیعی ۱۹۱۱۹ تن بوده که نسبت به سال قبل ۳/۳۳ درصد کاهش را نشان می دهد.

۱-۶- مصرف انواع فرآورده های نفتی استان سمنان

(مترمکعب)

نفت سفید (مترمکعب)	بنزین (مترمکعب)	سوخته های هواپیما (مترمکعب)	گاز مایع (تن) (۱)	سال و شهرستان
۸۳۶۲۹	۱۹۵۳۱۹	۵۴	۱۸۶۵۹۱۳۸۰
۵۰۲۸۵	۲۹۲۵۰۰	۱۱۶	۱۶۰۳۳۱۳۸۵
۳۴۷۵۱	۲۳۶۴۰۱	۶۲	۱۵۵۱۵۱۳۹۰
۵۵۱۲۰	۲۶۸۴۹۵	۳۵	۱۴۰۹۲۱۳۹۲
۲۰۵۸۷	۲۲۸۷۲	۴۰	۱۳۸۵۱۱۳۹۳
۱۹۶۳۶	۲۸۲۷۰۴	۵۶	۱۶۸۷۳۱۳۹۴
۱۸۳۹۸	۲۹۶۶۶۵	۱۲۳	۱۹۷۷۸۱۳۹۵
۱۳۹۸۶	۳۱۵۶۷۵	۷۷	۱۹۱۱۹۱۳۹۶
۲۴۰	۶۲۶۸	۰	۲۲۷آرادان
۱۶۷۷	۵۵۷۶۶	۰	۳۰۱۲دامغان
۱۸۴	۲۲۷۶۴	۰	۴۳۴سرخه
۶۲۳	۶۳۵۱۲	۱۴	۲۸۲۰سمنان
۶۸۵۵	۸۰۰۳۸	۶۳	۶۷۸۰شاهرود
۶۷۱	۴۷۲۹۲	۰	۱۱۱۰گرمسار
۲۳۲۶	۱۹۷۰۰	۰	۱۰۸۵مهدیشهر
۱۴۱۰	۲۰۳۳۵	۰	۳۶۵۱میامی

سالنامه آماری استان سمنان - ۱۳۹۶

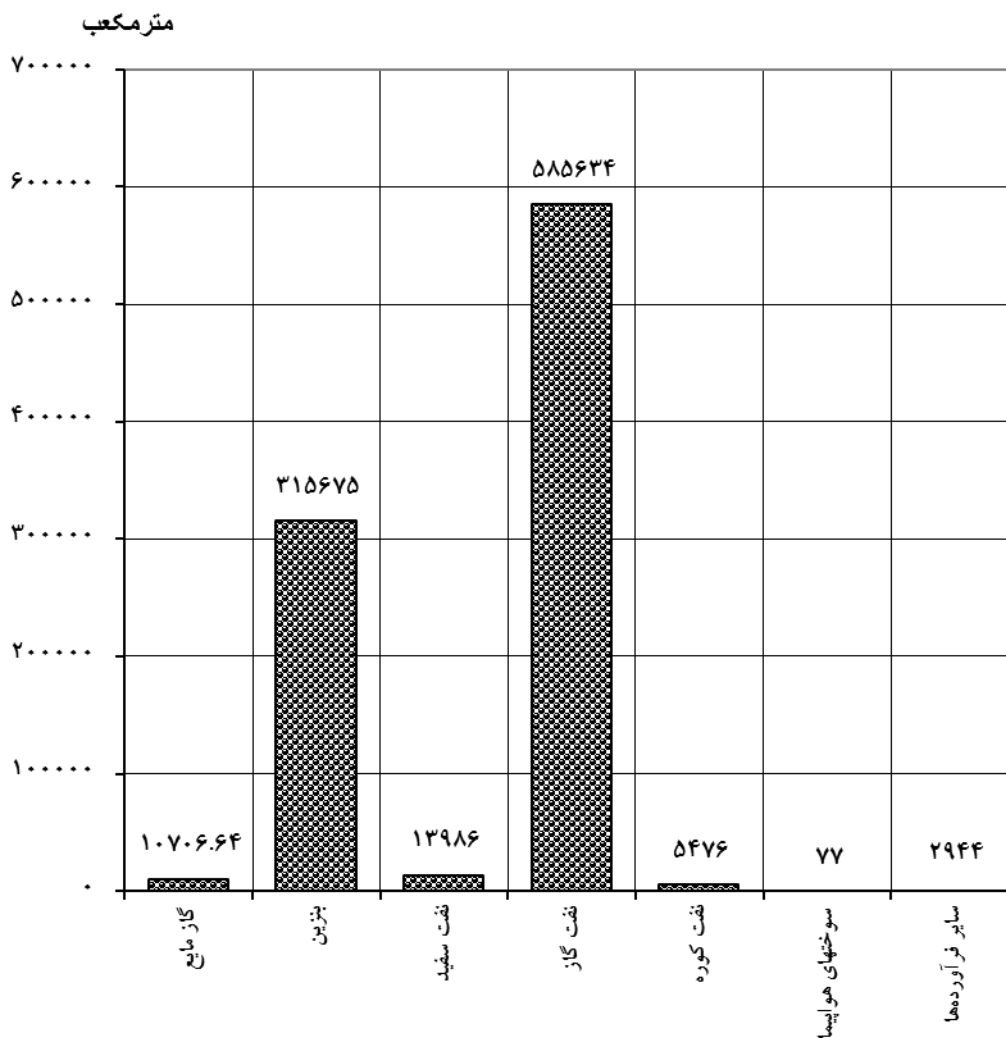
۶- نفت و گاز

۱-۶- مصرف انواع فرآورده های نفتی استان سمنان (دنباله) (متر مکعب)

سال و شهرستان	نفت گاز (متر مکعب)	نفت کوره (متر مکعب)	روغنهای موتور و صنعتی ^(۲) (متر مکعب)	قیر (تن)	سایر فرآورده ها (لیتر)
.....۱۳۸۰	۴۷۳۷۰۱	۲۳۲۶۶۴
.....۱۳۸۵	۵۴۹۲۴۰	۲۳۲۸۱۸
.....۱۳۹۰	۷۱۹۵۶۰	۹۰۷۷۹
.....۱۳۹۲	۷۵۵۲۹۲	۹۷۸۶۲
.....۱۳۹۳	۶۱۱۸۵۴	۶۷۶۸۴
.....۱۳۹۴	۵۷۶۹۹۴	۴۳۰۵۴
.....۱۳۹۵	۵۹۰۲۲۰	۱۰۲۳۰	۱۱۲۸۴۱
.....۱۳۹۶	۵۱۵۶۳۴	۵۴۷۶	+	+	۲۹۴۴
.....آرادان	۲۲۴۷۵
.....دامغان	۱۰۴۰۷۶	۲۶	.	.	.
.....سرخه	۹۳۹۹۲	۱۲۹	.	.	.
.....سمنان	۹۸۰۲۲	۶۹۱	.	.	.
.....شاهرود	۱۱۱۸۵۲	۳۸۶۰	.	.	۲۹۴۴
.....گرمسار	۸۳۹۴۲	۲۱۷	.	.	.
.....مهدیشهر	۱۴۸۹۷
.....میامی	۵۶۳۷۸	۵۵۳	.	.	.

(۱) برای تبدیل واحد گاز مایع از تن به متر مکعب می بایست تن را در ۰/۵۶ ضرب نموده (ضریب حجمی متوسط گاز مایع) تا واحد آن به مترمکعب تبدیل گردد.
 مأخذ: شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی استان سمنان(منطقه شاهرود).

نمودار میزان مصرف انواع فرآورده‌های نفتی استان سمنان: ۱۳۹۶

منبع: جدول ۶-۱

۲-۶- تعداد مخازن و جایگاه های فروش مواد سوختی

تعداد جایگاه			مخازن مواد سوختی		سال و شهرستان
خصوصی	دولتی	جمع	ظرفیت (متر مکعب)	تعداد	
۱۷	۳	۲۰	۸۲۱۷۰	۴۱ ۱۳۸۰
۳۱	۳	۳۴	۱۰۴۵۳۷	۳۹ ۱۳۸۵
۴۴	۳	۴۷	۱۰۸۹۰۵	۳۷ ۱۳۹۰
۵۱	۳	۵۴	۱۱۷۵۰۵	۳۸ ۱۳۹۲
۴۲	۴	۴۶	۸۵۱۵	۱۰۹ ۱۳۹۳
۴۸	۴	۵۲	۷۷۹۵	۱۸۷ ۱۳۹۴
۵۹	۳	۶۲	۸۰۶۳	۲۳۰ ۱۳۹۵
۶۰	۱	۶۱	۹۰۱۳	۲۳۴ ۱۳۹۶
۲	۰	۲	۴۹۸	۱۲ آرادان
۱۴	۰	۱۴	۲۵۰۶	۵۳ دامغان
۴	۰	۴	۸۸۶	۲۰ سرخه
۶	۱	۷	۷۵۲	۱۹ سمنان
۱۶	۰	۱۶	۱۸۳۲	۶۲ شاهرود
۱۰	۰	۱۰	۱۳۲۱	۳۳ گرمسار
۳	۰	۳	۵۳۰	۱۴ مهدیشهر
۵	۰	۵	۶۸۸	۲۱ میامی

۲-۶- تعداد مخازن و جایگاه های فروش مواد سوختی (دنباله)

جایگاه های سوختگیری گاز فشرده طبیعی (CNG)	تعداد شعب فروش نفت	تعداد پمپ				سال و شهرستان
		نفت سفید	نفت گاز	بنزین سوپر	بنزین معمولی	
۰	۳۳۷	۲۲	۱۴۰	۰۰۰	۱۱۷۱۳۸۰
۰	۳۵۶	۴۳	۱۳۱	۰۰۰	۱۷۶۱۳۸۵
۰	۱۳۲	۰	۲۱۷	۰۰۰	۳۳۱۱۳۹۰
۳۸	۲۴۳	۱۲	۱۹۴	۰۰۰	۴۱۲۱۳۹۲
۳۹	۱۰۷	۴۳	۲۰۹	۰۰۰	۳۸۳۱۳۹۳
۴۱	۱۰۴	۴۵	۲۱۱	۰۰۰	۴۲۲۱۳۹۴
۴۱	۹۳	۴۶	۲۶۳	۳۰	۴۳۰۱۳۹۵
۴۱	۱۲۳	۲۲	۲۵۷	۲۴	۴۲۴۱۳۹۶
۳	۱	۰	۸	۰	۷آرادان
۸	۱۴	۰	۴۱	۲	۵۷دامغان
۲	۴	۴	۲۶	۰	۳۴سرخه
۷	۲	۲	۲۶	۱۶	۸۴سمنان
۱۰	۳۳	۸	۸۰	۴	۱۴۴شاهرود
۷	۲	۰	۲۹	۲	۳۹گرمسار
۳	۶	۲	۱۳	۰	۲۵مهدیشهر
۱	۱۱	۶	۳۴	۰	۳۴میامی

مأخذ : شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی استان سمنان(منطقه شاهرود).

۳-۶- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده و تعداد انواع انشعاب ، تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی

سال و شهرستان	تعداد شهرهای گازرسانی شده	تعداد روستاهای گازرسانی شده	تعداد انشعاب	
			جمع	خانگی - تجاری
صنعتی				
..... ۱۳۸۰	۱۰	۴	۵۳۴۴۶	۰
..... ۱۳۸۵	۱۳	۶۳	۷۶۹۶۳	۰
..... ۱۳۹۰	۱۷	۱۳۱	۱۱۵۳۴۴	۰
..... ۱۳۹۲	۱۹	۱۷۱	۱۲۶۱۵۱	۰
..... ۱۳۹۳	۱۹	۱۷۸	۱۲۹۳۶۵	۰
..... ۱۳۹۴	۱۹	۱۹۰	۱۳۱۷۹۶	۰
..... ۱۳۹۵	۲۰	۲۲۲	۱۳۶۴۱۳	۰
..... ۱۳۹۶	۲۰	۲۳۸	۱۳۸۵۱۲	۰
..... آرادان	۲	۱۸	۷۶۲۷	۰
..... دامغان	۴	۸۱	۲۲۹۴۰	۰
..... سرخه	۱	۷	۴۹۱۴	۰
..... سمنان	۱	۱۰	۲۳۳۱۲	۰
..... شاهرود	۶	۴۵	۴۲۱۱۹	۰
..... گرمسار	۲	۳۹	۱۶۹۱۱	۰
..... مهدیشهر	۳	۱	۹۲۵۲	۰
..... میامی	۱	۳۷	۱۱۵۳۷	۰

۳-۶- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده و تعداد انواع انشعاب ، تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی (دنباله)

مصرف گاز طبیعی (میلیون متر مکعب)	تعداد مصرف کننده				سال و شهرستان
	صنعتی	تجاری	خانگی	جمع	
۳۶۳	۸۰	۳۳۶۳	۷۳۲۴۷	۷۶۶۹۰ ۱۳۸۰
۵۰۳	۴۹۱	۶۸۴۰	۱۱۶۸۰۵	۱۲۴۱۳۶ ۱۳۸۵
۱۲۹۴	۱۵۶۱	۱۳۶۶۸	۱۸۵۰۳۳	۲۰۰۲۶۲ ۱۳۹۰
۱۷۴۸	۱۹۵۱	۱۶۷۲۳	۲۱۹۳۵۲	۲۳۸۰۲۶ ۱۳۹۲
۲۰۹۳	۲۰۳۹	۱۸۳۲۹	۲۲۸۷۴۶	۲۴۹۱۱۴ ۱۳۹۳
۲۰۱۶	۲۱۳۲	۱۹۲۷۲	۲۳۶۹۴۱	۲۵۸۳۴۵ ۱۳۹۴
۲۰۸۳/۴	۲۰۲۶	۲۰۴۷۵	۲۴۵۲۷۴	۲۶۷۷۷۵ ۱۳۹۵
۱۹۶۱	۲۱۶۱	۲۱۵۴۶	۲۵۴۳۱۷	۲۷۸۰۲۴ ۱۳۹۶
۶۲	۴۷	۷۶۵	۵۹۰۸	۶۷۲۰ آرادان
۱۲۵	۱۷۱	۳۵۴۰	۳۷۷۲۶	۴۱۴۳۷ دامغان
۲۱۳	۱۲۵	۴۷۷	۵۸۹۵	۶۴۹۷ سرخه
۵۹۱	۷۶۸	۵۱۰۰	۶۳۵۲۸	۶۹۳۹۶ سمنان
۶۵۵	۳۵۱	۶۹۰۷	۸۱۳۰۳	۸۸۵۶۱ شاهرود
۲۱۹	۵۴۶	۲۶۳۱	۲۹۵۱۴	۳۲۶۹۱ گرمسار
۶۰	۱۳۶	۱۲۵۶	۱۷۳۸۷	۱۸۷۷۹ مهدیشهر
۳۶	۱۷	۸۷۰	۱۳۰۵۶	۱۳۹۴۳ میامی

مأخذ : شرکت ملی گاز استان سمنان.

